

Vlaamse grieven bij rebelse nonnen op de taalgrens onder het Oostenrijks Bewind

1744. De Oostenrijkse successieoorlog (1740 – 1748) woedt in volle hevigheid. Franse troepen vallen onze gewesten binnen. Op 26 maart 1744 worden landvoogd Karel-Alexander van Lotharingen en Aartshertogin Maria Anna toch te Brussel ingehaald doch tot de Tweede Vrede van Aken (23 oktober 1748) zal het onrustig blijven.

In 1746 zal Karel van Lotharingen trouwens uit Brussel wegvluchten en eerst op 23 april 1749 in triomf terugkeren om het landsbestuur daadwerkelijk op te nemen.

Dan treedt een rustige periode in onder de ijzeren lady van de 18^e eeuw, Keizerin Maria Theresia van Oostenrijk.

Doch 1740 – 1750 is ook het decennium dat de verfransing in Vlaanderen sterk toeneemt. Reactie kan dan ook niet uitblijven. Ook Vlaamse nonnen in kloostergemeenschappen op de taalgrens worden opstandig.

Rebellie in de Abdij van Valduc

Zo gebeurt het in 1744 in de Cisterciënzerinnen-abdij van Valduc (*“s’ Hertogen-Dael”*) in Hamme (later verenigd met Mille) op de grens van Bierbeek en het Meerdaalwoud.

Vlaamse monialen verwijten de 40-jarige Thérèse Fiocco, abdis van 1730 tot 1768, geboortig van Brussel, dat zij alleen Frans spreekt en alleen lezingen in het Frans toestaat. Abdis Fiocco brengt onmiddellijk Dom Martin Staignier, abt van Villers, die het toezicht en het visitatierecht op dit klooster uitoefent, op de hoogte.

Dom Staignier antwoordt op 25 maart 1744 dat hij zich verwondert over het ongenoegen bij de religieuzen want *“il ne se voit aucune personne un peu distinguée du commun qui ne se pique de parler et de lire en français”*. Daar de monialen de abdis eraan herinnerd hadden dat de abdij van Valduc gesticht was in 1230, toen Hamme nog vlaamse grond was, reageert Dom Staignier hierop met: *“il seroit plus véritable et plus raisonnable de dire simplement que votre fondation a été faite pendant que le langage de vos circonvoisins étoit flamand, nous pouvons dire la même chose de Villers; mais pour l’un et pour l’autre les circonstances du tems et des lieux en sont tout autres par le changement dudit langage. Joignons aussi que la convenance en est autre; car n’est-il pas le plus convenable et de quelque nécessité même qu’un membre s’ajuste et se prette autant qu’il se peut à son chef, j’entens de votre monastère sujet par droit de filiation à nôtre, ou bien soumis par droit de jurisdiction immédiate à notre autorité”*.

De abt van Villers eist dat de abdis zijn wil zou laten respecteren en hij verwacht binnen de 8 dagen de melding dat de communautiteit zich onderwerpt.

Dit doet de standpunten nog verharder bij zoverre dat de biechtvader van de communautiteit, Dom Placide Renson, geboortig van Hannuit, op 21 augustus naar zijn abt schrijft dat enkele zusters extramurale inlichtingen ingewonnen hebben. Zuster Lutgarde heeft een minderbroeder geconsulteerd, die gezegd heeft dat men niet verplicht is het Franse taalgebruik te aanvaarden. Zuster Alexandrine kreeg hetzelfde antwoord van een jezuïet en de onderprior vanwege de prior der geschoeide karmelieten van Leuven. Zuster Cathérine had aan de biechtvader verklaard dat zij geen Frans kan spreken of lezen tenzij indien de abdis er een punt van gehoorzaamheid zou van maken.

De abt verplicht daarop de communautiteit onmiddellijk met deze oppositie te staken. Alle lezingen in het kapittel en in de refter dienen hernomen in het Frans.

De rebelse monialen blijven volharden en verzoeken de abt deze order op te heffen. Dom Staignier legt de abdis op de communautiteit te vermanen en de lezingen te hervatten *“qu’elles ont eu la présomption d’abandonner avec tant de mépris de ma personne et de mes ordonnances”*.

Een tussenoplossing om de lezingen alternerend in het Frans en in het Vlaams te houden

1 De oorspronkelijke schrijfwijze van de citaten werd gerespecteerd.

ADVERTENTIE

wordt door de rebellieleidsters afgewezen.

Zuster Alexandrine Snyers wendt zich zelfs tot de vicaris-generaal van de Cisterciënzer-Orde in onze gewesten. Deze antwoordt op 29 oktober vanuit Gent dat zij dient te gehoorzamen en dat hij de voorgestelde oplossing excellent vindt daar zij de Walen en de Vlamingen op voet van gelijkheid stelt. Daar de vicaris-generaal vernomen had dat men stappen bij de pauselijke nuntius wou zetten, verwittigt hij zijn correspondenten ervan dat de nuntius zeker geen gehoor zal geven aan hun klachten en geen partij zal kiezen tegen de wettelijke autoriteit.

Normalerwijze is het voor Dom Martin Staignier einde 1744 de tijd voor de visitatie van de abdij van Valduc. De abt laat zich evenwel vervangen door Dom François Columbanus, president van het Villerscollege te Leuven, die de visitatie uitvoert op 21 november. De abt zelf maakt te dier gelegenheid terug een schrijven over aan de communiteit om het onmiddellijk einde van de rebellie te eisen.

Het had er de schijn van dat de visitatie de gemoederen bedaard had.

Ijdele hoop want op 8 december laat Thérèse Fiocco aan de abt van Villers weten dat de jongste religieuze, welke die week belast was met de lectuur in het Frans geweigerd had zulks te doen. De abdis, hierin gesteund door de priorin en de oudere monialen, had de jonge non een penitentie opgelegd.

Daar enkele monialen de abt van Villers verweten zich niet te verwaardigen om de situatie in Valduc te beoordelen, doet de abdis het dringend verzoek tot Dom Martin om zelf te komen. Op 16 en 17 december verblijft hij in de abdij te Hamme. De monialen, vermeld in de brief van de biechtvader op 21 augustus, ontkennen nu ooit stappen tot consult buiten de communiteit gezet te hebben. De abt acht de rust als weergekeerd. Over de taalproblemen lezen we in zijn verslag van 1 januari 1745: *“Les fondateurs des communautés religieuses, et ceux qui se sont vus chargés de la conduite d’icelles, ayant de tout tems pris un soin particulier d’instruire leurs disciples non seulement par des scavantes et des sages constitutions, mais encore par la lecture de l’Ecriture Sainte, de leur Règle, et par des commentaires différens qui en ont été faits, et par d’autres livres de piété qu’ils leur ont mis entre les mains, nous réfléchissons qu’entre ces sortes de livres la morale de ceux en français est la plus excellente, ordonnons que toutes les lectures se feront dans les livres français du choix de madame la Révérende Abbessse, excepté la lecture pendant le repas du midi que nous voulons être faite en flamand, afin que l’usage de cette langue comme absolument nécessaire au temporel de la maison s’y conserve à toujours”.*

De abdis, ziende dat deze regeling de vroegere overeenkomst wijzigt en vrezend voor nieuwe strubbelingen, spoedt zich om aan de abt mede te delen dat zij, in afwachting van verder advies, de beurtrol in taalgebruik bij de meditatie verder zal toelaten.

Daarna scheen deze rebelse toestand beëindigd.

Tijdens de visitatie van Abt Daniel Daix op 13 november 1759 zullen opnieuw enkele monialen zich beklagen over de predominantie van het Frans in de communiteit.

In 1759 zullen er zich trouwens ook in de abdij van Villers taalproblemen stellen. De burgerlijke overheid (verweving Kerk en Staat!) zal bij decreet deze abdij zelfs opleggen dat tenminste één derde van de novicen dienen geboortig te zijn in het Vlaamse landsgedeelte. In de praktijk werd dit decreet nooit toegepast en bleef men Vlamingen

afwijzen als zijnde “incapable” en “d’une capacité médiocre”. In 1775 waren er daar slechts 5 Vlamingen op 55 religieuzen.

Maar wie schreef ook weer dat de Vlaamse Beweging ontstaan is na de Onafhankelijkheid van België?

Prof.em. Dr. Omer Steeno

Bronnen:

Lavalle, J.: Histoire de l’Abbaye de Valduc. Bruxelles, Libr. Albert Dewit, 1926, 192pp.

Ploegaerts, Th. & Boulmont, G.: Histoire de l’Abbaye de Villers. Nivelles, Impr. Louis Havaux-Houdart, 1926, 573 pp.

Nieuwssprokkels

I. AKO-NIEUWJAARSCONCERT

Op 16 januari 2005 had in DeSingel te Antwerpen het 25ste AKO-Nieuwjaarsconcert en receptie plaats.

Toen wij het medeoprichtten 25 jaar terug, stonden wij eerder skeptisch, maar het kind groeide en kreeg zijn plaats. Enkele jaren terug ging de deelname echter achteruit, maar verleden jaar steeg het terug met 10 % en dit jaar zelfs met nog eens 20 %. De VGV deelname steeg trouwens ook.

Voor een volle zaal speelde het Symphonieorkest-conservatorium Antwerpen, o.l.v. Koen Kessels en samen met het Trio Simoens: An (viol), Veerle (cello) en Katrijn (piano) gaf het zelfs, met veel succes, het trippel-concerto van L. van Beethoven ten beste. De receptie nadien was goed en gezellig.

II. PROF. CATHERINE VERFAILLIE (47) KOMT TERUG NAAR VLAANDEREN.

Als hoofd van het stamcelinstituut van de universiteit van #Minnesota (US), kreeg ze in 2003 een eredoctoraat aan de KUL.

Nu neemt ze de leiding van het nieuw opgerichte Leuvens instituut voor studie van stamcellen: een Europese primeur !

III. EREDOCTORATEN AAN ONZE UNIVERSITEITEN IN 2005

I. ANTWERPEN (UA) - Dies Natalis op 27.05.2005
De namen worden later bekend gemaakt.

II. BRUSSEL (VUB) - Dies natalis op 4.02.05
1. Lode Campo - gewezen directeur C&A
 - gewezen voorzitter VEV-Brussel
 - oprichter van de Warande

- 2. Prof. Parker** - Ohio State University`
 - onderzoeker betreffende New Military History

III. Gent (UG) - Dies Natalis op 18.03.05

- 1. Desmond Tutu** - Nobelprijswinnaar
 - Chancellor van de University of the Western Cape
 - Aartsbisschop-emeritus
 - bekende anti-apartheidsfiguur
- 2. Prof. Lida Hutcheon**, University of Toronto
 Engelse taalkundige
- 3. Prof. em. Walter van Gerven**, Kath. Universiteit Leuven
 - Advocaat-generaal bij het Hof van Justitie
 - Voorzitter van de Bankcommissie
- 4. Prof. J. Gordon McVie** - European Institute of Oncology
 - Bekend Brits kankeronderzoeker
- 5. Prof. François André** - Ecole Nationale Vétérinaire de Nantes
 - studies over opsporing van illegale groeibevorderaars.
- 6. Prof. Ian Rowland** - Univeristy of Ulster
 - Onderzoek over fyto-oestrogenen

IV. Leuven (KUL) - Dies Natalis op 02.02.05

- 1. Gerard Kleisterlee** - Philips topman
 - Grootste partner van Imec (onderzoekscentrum voor micro-electronica van de KUL)
- 2. John Sexton** - President van de New-York University
 - auteur an het V.S.-Handboek "Burgerlijk recht"
- 3. Roger Penrose** - Oxford University
 - Wis- en natuurkundige. Nieuwe ideeën over kwantummechanica, nl. de "Twistor-theorie".

DE JUISTE VERDELING DER WETENSCHAPELIJKE SUBSIDIES !

In 1974 werden in België genetische centra opgericht logischerwijze één per universiteit. In Vlaanderen zijn er vier: KUL, UG, UA en VUB. In Wallonië dire: ULB, UCL en UL.

Men vond natuurlijk wel een vierde Waals Centrum, nl. te Loverval in de buurt van Charleroi.

Vlaanderen brengt wel 84 % van het bruto nationaal inkomen in de Belgische schatkist, maar dit geld wordt dan wel op zijn francofoon-Belgische wijze (50/50) verdeeld !!

R.d.B.

ADVERTENTIE

Tentoonstellingen

FLORIS JESPERS (1889-1965)

Retrospectieve in het PMMK te Oostende - tot 10.04.2005

Persoonlijk kennen wij Floris Jaspers langs zijn zoon Mark sedert 1939. Zo hebben wij een groot deel van de evolutie, vn. zijn Congo-periode kunnen meemaken. Zo konden wij ook de 70 jaar-vinging in de Jaspers zaal van de KB te Antwerpen organiseren en ook aan de retrospectieve in ht MSK te Antwerpen in 1989 meewerken en het opmaken van het repertoriuml van het omvangrijk oeuvre van deze "duivelskunstenaar", dzat op bijna 6000 werken wordt geschat.

Dit werk werd door Jean Buyck, ere-afdelingshoofd MSK, voortgezet en zo kon hij in samenwerking met Willy Van den Bussche, hoofdconservator van het PMMK te Oostende, deze nieuwe retrospectieve opzetten.

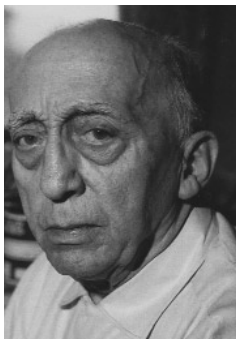
Floris kan werkelijk tot de tenoren van de modernistische schilderkunst in België gerekend worden. Hij behoorde samen met zijn broer, de beeldhouwer Oscar Jaspers en de dadaïst Paul Joostens, tot de kring rond de dichter-criticus Paul van Ostaijen die de invloed van het Europese fauvisme, expressionisme, kubisme en futurisme onderging.

Heel, specifiek voor Floris Jaspers is wel het contact dat deze langs Van Ostaijen kreeg met Heinrich Campendonk. Deze jad als deelgenoot van "Der Blauen Reiter", de techniek van het achterglasschilderen van Vassily Kadinsky en Gabriele Münter geleerd. Langs deze weg werd Floris de grootste églomiséschilder. Zeer speciaal zijn hier de harlekijns en Pierrots en de vele clowneske groepn, die aan het burleske en satyrisme vcan Jeroen Bosch, Pieter Breughel en James Ensor herinneren.

Wij gaan zeker niet de verschillende invloedsferen aanhalen, die op Floris ingewerkt hebben. Zeker is de kleine periode van juist voor en na 1914, door het zgn. Brabants fauvisme van Rik Wouters duidelijk. Maar aanstonds nadien gaat hij zijn eigen expressionistische weg. Zo ontmoeten wij hem bij de Selection en Centaure groepen van Brussel.

Ondertussen ontstaat het Vlaams expressionisme met Constant Permeke, Gust de Smet en Frits Van den Berghe. Maar hiertegenover zal Floris Jaspers met zijn zeer geraffineerd kleurgebruik en aartsfijne tekening volledig anders staan tegenover de zware pastas en vn. donkere kleuren waarmede "de Latemsche school" werkte.

Zoals Picasso, Matisse en tijdgenoten een verzameling etnografica bezaten, kon ik in 1939 Africabeelden bij Floris thuis ontdekken. Maar deze beïnvloeding kwam nog mer tot uiting in de vijftiger jaren. Zijn zoon Mark

De Gek - 1926

werkte als arts in Belgisch Congo, vn. te Kamina. Bij zijn bezoek aldaar ontdekte Floris een andere wereld, vn. de met zon overgoten vrouwen, die sierlijk bewegend het landschap overheersen. Wat zijn onovertroffen Congowerk betreft is wel het mooiste eerbewijs: "Floris Jaspers schildert Congo zoals Gauguin Tahiti schilderde" die kunstcritici schreven ter gelegenheid van de monstertentoonstelling (250 werken) die de stadsfeestzaal vulde in 1954, met Lode Craeybeckx als inhoudiger.

De tentoonstelling toont ons een beeld over het grote oeuvre van deze Vlaamse modernist, maar er is ook een prima catalogus. Hier behandelen Willy Van den Bussche en Jean Buyck deze grote Vlaamse schilder en stellen zij zijn werk, aan de hand van een boeiende biografie voor. Hierna volgt in kleine afbeelding al de tentoongestelde werken. Volledig in kleur, met formaat 24,5 x 30 cm. en 216 blz., kost deze mooie en interessante Pandora-uitgave 52 Euro. R.d.B.

De Korfdraagster

GEGOTEN VOOR DE EEUWIGHEID

Bronzen meesterwerken uit Indië en de Himalaja
Ethnografisch Museum Antwerpen - tot 26.06.2005

Dit Antwerpse Museum toonde ons heel wat facetten uit het Aziatisch continent, nl. met tentoonstellingen over de Oosterse Geneeskunde, het Zuid-Siberische Sjamanisme, het Jainisme en de Chinese Boedha's van Longmen, die wij allen in Periodiek besproken hebben.

Nu wordt de lijn doorgetrokken naar de bronscultuur uit deze streken, want wel meer dan 200 jaar zijn deze bronzen het uitgelezen cultureel en religieus erfgoed van Tibet, Nepal, Sri-Lanka en Indië.

De grote bronzen beelden, vn. van Zuid-Indië, werden in processies rondgedragen, de kleinere dienden meestal als huisschrijn.

Zowel het Hindoeïsme, het Jainisme en het Boedhisme hebben deze kunstvorm verspreid.

Vergeeten wij niet dat deze beeldjes werden vervaardigd met de "verloren was" ofte "Cire-perdue", techniek en dat deze aldus enige exemplaren zijn. Meestal kregen ze een na-behandeling met hamering met zilver of goud.

De mooie catalogus (Nederlands en Engels), met teksten o.v. van Jan van Alphen, Marcel Nies, Ian Alsop (V.S.A.) en David Weldon (G.B.) bevat drie delen: Indië, Nepal en Tibet. Zo worden aan de lezer enerzijds de verschillen en anderzijds de beïnvloedingen en evolutie van deze religieuze kunstvoorwerpen getoond. Gebonden met coverband, formaat 22 x 29,5 cm. en 135 blz. kost deze 35 Euro.

Parvati

R.d.B.

HET GEHEUGEN VAN CONGO - DE BELGISCHE KOLONISATIE (1885-1960)

Tervuren - Museum voor Midden-Afrika - tot 9.10.2005

In het kader van 175 jaar België, neemt de Congo-periode een grote brok geschiedenis in. Men wil er zich in het reine trekken en wel met een middenweg te kiezen tussen twee visies, die de laatste jaren onze media in beslag namen. Natuurlijk is er enerzijds de oude Belgische koloniale propaganda door ons establishment met het hof, de regeringen, de centrale administraties, de Kerk en hun missies en het bedrijfsleven met vn. de Société Générale en de Union Minière, maar anderzijds de recente kritiek op het koloniaal beleid.

In Periodiek konden wij twee belangrijke publicaties bespreken, die deze antikoloniale kritiek staven. In "Rood Rubber (1985) van de etnoloog Daniel Vangroenenweghe, wordt de vrijstaat Congo van Leopold II aan de kaak gesteld. De enorme privé winsten ten koste van dwangarbeid en terreur kosten het leven van miljoenen inlanders. Dit niet alleen door uitmoorden en platbranden van dorpen, maar ook door de ziekten die wij hen, zoals Columbus en zijn navolgers in meso- en Zuid Amerika, brachten. Natuurlijk kwam er ook onze westerse beschaving, onderwijs (praktisch alleen lage graad), techniek, geldwaarde, godsdienst, kleding en zelfs woningen.

Maar de evolués en de "chef médaillé" waren geen echt bindmiddel.

België begon veel te laat aan de decolonisatie. Hoger gevormden kwamen er maar in de Universiteiten van Lovanium en van Elisabethstad met mondjesmaat, en maar vanaf 1956. Het plan Van Bilsen kreeg maar gehoor als het te laat was.

Een andere onverkwikkelijke zaak is zeker het log van Patrice Lumumba, de eerste "premier" van het onafhankelijk Congo, die vermoord werd. Onze regeringen en zelfs koning Boudewijn gaan hier zeker niet vrij uit. Lees nog maar eens de bespreking van het prima relaas o.l.v. Prof. Luc De Vos in Periodiek (nr. 6/04). De tentoonstelling en boek trachten een verschonende middenweg te bewandelen, maar zijn zeker niet overtuigend.

Met een persconferentie waar bijna alles franstalig was en de nederlandse teksten voorgelezen werden door franstaligen, gaf werkelijk de indruk van een soort afscheid van een verwijderde samenleving, het "Belgique de papa" te zijn.

Qua culturele integratie wordt zgn. moderne Congoleze muziek geproneerd, die echter afkomstig is uit Cuba en worden ook "moderne" Congoleze schilders geprezen. Maar van enige, die de echte ziel van midden-Afrika tot leven bracht, Floris Jespers, is voor de inrichters een volledig onbekende. Voor mij, gelukkig niet.

Een mooi uitgegeven catalogus (Nederlands en Franse versie) met 250 illustraties, met formaat 24,5 x 30,5 cm. en 272 blz. kost 39 Euro tijdens de tentoonstelling en 42 in de boekhandel.

R.d.B.

FOTOMUSEUM - ANTWERPEN (Waalse Kaai)

1. Magie van de cinema - Hollywood aan de Schelde

Sfeerfoto's en opnamen van verschillende Belgische films alsmede affiches die hiervoor als inspiratiebron dienden, worden getoond en zo zien wij dan ook films van Robbe De Hert, Edith Kiel, Jef Bruyninckx, Hugo Claus, Erik Van Looy en Hilde van Mieghem op deze tentoonstelling voor ons verschijnen. Hiervoor verscheen een mooi uitgegeven boek, vol interessante en meestal nog onbekende foto's. Maar het meest boeiend zijn zeker de verhalen over de Vlaamse films vóór de oorlog, met als hoogtepunt "De Witte" uit 1934. Verder het filmgebeuren gedurende de Duitse bezetting met Marika Röck, Zarah Leander, Leni Rizfenstahl, maar ook Jood Süss, en onze volkse films door het duo Kiel-Van der Heyden. Deze zullen na de oorlog de typische Antwerpse lachfilms verder zetten.

Nadien komt de grote periode van de Rex te Antwerpen met filmbaron Georges Heylen. Hier werden vele diva's ontvangen: Sophia Loren, Claudia Cardinale, Gina Lollobrigida, Romy Schneider en konden wij schitterende premières meemaken. Natuurlijk was er ook in naoorlogsperiode de invoer van de Hollywoodfilms, maar ook, gelukkig, de prima producties uit Italië (Fellini) en Zweden (Ingmar Bergmann).

De eigen bodemproducenten somden wij reeds op, maar toch wens ik als uitbinker, Mira, Meuwen sterven in de haven, de Loteling en verder de cineast Roland Verhavert en de onovertroffen Julien Schoenaerts en Jan Declair ook te citeren.

Een echt interessante lectuur, vol herinneringen aan voorbijgane jaren met formaat 21 x 30 cm. en 240 blz. kost dit 24,95 Euro.

---

2. Inside AIDS

Een andere tentoonstelling in het filmmuseum behandelt het wereldgeneeskundig probleem AIDS.

De opgang van deze aandoening is wel genoegzaam bij de artsen gekend, zeker, maar de publicatie met Nederlandse en Franse teksten, vol met schrijnende fotos, vn. uit Zuid-Afrika toont ons duidelijk deze gruwel van onze tijd. Het begeleidend boek, formaat 28,5 x 22 cm., 80 blz., kost 12 Euro

---

3. Van onze fotograaf ter plaatse

25 jaar persfotografie in De Standaard - tot 03.04.05

De tentoonstelling werd geconcipeerd volgens de katernen van de krant met de verschillende thema's als binnenland, wetstraat, buitenland, samen

leving, cultuur, economie en sport. Het is werk van Eric Peustjens, Michiel Hendryckx, Ivan Put, maar ook van Paul van den Abeele. Deze pionier van dit fotogenre zette mij zelfs eens op de eerste pagina van de krant met een Xipe-Totec beeld uit een Mexico-tentoonstelling.

Het is wel ten zeerste interessant de uitgekozen beelden terug te zien die, ieder op zijn manier, zal aanvoelen. Topmomenten uit deze laatste jaren politieke geschiedenis, maar ook de reeks met de foto's van onze grote kunstenaars, zullen zeker boeien.

Deze tentoonstelling is trouwens een hommage aan goede journalistiek. Zeker, maar de laatste tijd zien wij in zgn. "deftige" kranten veel ongezellig bloot en ± pornobeelden verschijnen. Dit is dan wel in tegenspraak met dit tentoonstellingsopzet !

R.d.B.

FRANCIS DE GOYA (1746-1828) - "LOS DESASTRES DE LA GUERRA"

In het Jakob Smitsmuseum te Mol

Goya, een kunstenaar van wereldformaat, zowel als schilder, tekenaar en graficus. Bekend als hofschilder (Carlos IV), was hij ook een gedreven satiricus, humorist en folklorist (o.a. de Tauromaquia).

Goya was ook een persoon die geweld schuwde en oorlog verafschuwde. Dat de inval der Fransen op weerstand stuitte was wel normaal. Ook bij ons ontstond toen toch ook de "Boerenkrijg". De onderdrukking was erg, de hongersnood nijpend, de gruweldaden weerzinwekkend. Het moet wel veel ergre geweest zijn dan in de Zuiderlijke Nederlanden, al wordt dit wel in onze geschiedenisboeken doodgezwegen en vertoeven nog steeds gestolen kunstvoorwerpen in Franse musea.

De 80 schitterend uitgevoerde etsen vormen wellicht het krachtigste anti-oorlogmanifest van de hele kunstgeschiedenis. Zij worden hier te Mol aangevuld door een vijftal oorlogsschilderijen van Jakob Smits, waaronder de "Blinden" die een echt trieste indruk nalaat.

In ons land bevindt zich wel een "Los Desastres"reeks, maar bleef zgn. betr in donkere laden van het Brussels Prentenkabinet dan voor een drietal maanden in kaders te Mol.

Maar het Museo del Grabado de Goya in zijn geboortestad Fuendetodos (Zaragoza), was wel bereid deze reeks uit te lenen. Zij werd geholpen door het "Instituto Cervantes" en het "Gobierno de Aragon" te Brussel.

Een kleine wel mooie catalogus (formaat 17 x 23 cm en 108 blz) met alle 80 etsen afgebeeld en een essay van ivo Verheyen, kost 10 Euro.

R.d.B.

Boekbesprekingen

WAT ZIT ER IN MIJN GENEN?

Prof. Dr. Jean-Jacques Cassiman en vele medewerkers

In Periodiek nr. 1/1997 publiceerden wij een bespreking over "Het ABC van het DNA".

Zes jaar later verschijnt nu bij hetzelfde Davidsfonds een nieuw boek over de erfelijkheidsproblematiek: Wat zit er in mijn genen? Deze studie lóómt uit dezelfde onderzoeksgroep van de KULeuven: het centrum van de menselijkheid, maar nu in samenwerking met heet Centrum voor Biomedische Ethiek en Recht van de KUL.

Deze tak van de geneeskundige wetenschap is zeker de meest snel evoluerende. In mijn opleidingstijd waren de wetten van Mendel en de chromosomen nog alleen op het voorplan. Dan kwam, nu dertig jaar terug Watson en Crick met het DNA en zo de eigenlijke doorbraak van de genetica.

Het boek is zeker vol met niet te onderschatten wetenschap en wenst de lezer, ook de niet geneesheer, een weg te wijzen in de evolutieleer met al zijn verworvenheden.

De laatste decennia ontwikkelden genetici vernuftige technieken die de impact van de genen op onze gezondheid, maar ook op het gerechtelijk, sociologisch en antropologisch onderzoek blootleggen.

Wij maken kennis met chromosomen, DNA en de mutaties. Waarom zijn wij blank en niet zwart, waarom is ons haar ros of blond en niet kortkrullend zwart? Waarom doen onze chromosomen hun werk niet juist en zijn er soms 3 exemplaren van chromosoom 21, een trisomie vormend. Nu weten wij dat het Downs-syndroom hier het gevolg van is.

Hoe werken deze overervingsmechanismen en hoe stellen wij dan een genetische diagnose?

Welke genen, welke DNA op welke chromosoom zijn verantwoordelijk voor een genetische ziekte? Hoe ontstaat deze afwijking, welke enzymen zijn niet of te veel aanwezig? Vele vragen, waarvan er nog vele niet beantwoord zijn.

En dan komen de cruciale onderzoekenstherapieën die de komende genetií moeten vinden: wat met kanker en stofwisselkingsziekten, wat met Parkinson en Alzheimer?

Wat nog verer met : genterapie, stamceltherapie en gentische klonen. Gaan wij zelf ons nageslacht bepalen? Ook deze problemen worden ethisch besproken in deze studie.

Dit Davidsfondsboek geeft ons veel studiewerk en zeker aan te raden aan ieder geneesheer die wil bijscholen. Met form. 16,5 x 24 cm. en 230 pag. kost dit 24,95 Euro

R.d.B.

GESCHIEDENIS VAN BRABANT - VAN HET HERTOGDOM TOT HEDEN

Kwam tot stand door de Waanders Uitgevers, het Davdisfonds en de Stichting Colloquim De Brabantse Stad en vn. dank zij een keus van gerenomeerde historici uit Noord en Zuid o.l.v. Prof. em. Dr. R. van Uytven. Reeds de eerste

Hof van Brabant - Coudenberg

keltische-germaanse bewonders van onze streken worden behandeld met hun vestigingen maar ook met hun landbouw, religie en sociale structuren. Zo gaat de studie verder over het vormen van steden, hun behuizing, de ambachten, de handel en de sociale structuur. niet alleen het lot van de vorsten en de meestal adellijke bestuurders, ook de veldslagen en de economische evolutie worden besproken.

De geschiedenis van Brabant wordt als een samenhangend wetenschappelijk overzicht gebracht. Zo wordt er verhaald hoe de graven van Leuven de titel hertog van Brabant verwierven en in de eeuwen nadien hun macht en grondgebied uitbreidden. Hoe Hertog Jan I, toernooiridder en minnedichter op het slagveld van Woeringen roem verwierf. Maar ook wordt verteld hoe de stedelingen van Brabant als eersten op het Europese vasteland zekere constitutionele rechten verwierven. Of hoe Antwerpen in verbazingwekkend korte tijd kon uitgroeien van een kleine nederzetting aan de Schelde tot een formidabele handelsmetropool.

Door haar centrumpositie in de 17 provincies van de Nederlanden, zal Brabant in de politiek en religieuze verwickelingen van de 16de eeuw en ook later, een leidende rol vervullen. Deze geschiedenis van Brabant behandelt na de Boergondische en de Spaanse periode, niet alleen wat er in het Oostenrijkse katholieke zuiden gebeurde. Ook het noordelijk afgescheide gedeelte, als Generaliteitsland een deel van de Republiek der Verenigde Nederlanden onder het gezag en later het Koninkrijk der Oranje's wordt besproken. Deze lijn der ontwikkelingen in Noord en Zuid wordt verder doorgetrokken tot in onze tijd.

Echter is er een duidelijk ander accent in Noord en Zuid. In Noord Brabant wordt de klemtoon gelegd op de evolutie van het Katholiek aspect in dit protesantse land en in het Belgisch deel krijgen wij een bondig overzicht van de politieke evolutie met vn. de groei langs allerlei staatsvormingen tot het ± federaal België. Maar alles samen is het wel geschreven in de zin van onze "oude" Belgische geschiedenisboeken en zijn er wel enkele episodens vergeten, zoals de Boerenkrijg en het Daensisme.

Dit overzicht van de twee duizend jaar geschiedenis van Brabant wordt met ruim 350 illustraties op fascinerende wijze in beeld gebracht. Gebonden met wikkels, formaat 20 x 27 en 720 blz. kost dit werk 49,95 Euro.

R.d.B.

TUSSEN RAMPSPOED EN VERNIEUWING

Een Europese cultuurgeschiedenis van de veertiende de vijftiende eeuw.

Prof. Dr. Raoul Bauer

In de reeks "Mens en Tijd" van de Pelckman-uitgeverij, verschenen reeds meerdere studies van deze hoogleraar cultuurgeschiedenis.

In dit vlotgeschreven en historisch erg uitgediept boek wordt het einde van de middeleeuwen de opkomst van de zgn. nieuwe tijden in West-Europa duidelijk uiteengezet.

Was dit niet de periode van de "Zwarte dood" waar allerlei besmettelijke ziekten huishielden, zoals lepra, miltvuur, roodvonk, vlektyphus en vn. de builenpest.

Maar wij krijgen hier ook de elkaar steeds opvolgende krijgsverrichtingen met de honderdjarige oorlog tussen Frankrijk en Engeland. De teleurgang van de plaatselijke adel en met hen de uitbuiting van haar onderdanen, de plattelandsbevolking, die dan ook maar steeds nieuwe boerenopstanden ontplooiden.

Wij zien in deze priode de ineenstorting enerzijds van het keizerrijk en anderzijds van het pausdom.

Er is verder de bloei van de Vlaamse primitieven, maar ook de opkomst van de Italiaanse renaissance.

Wij maken ook het Bourgondische experiment mee, dat dan toch mislukte, mlaar toch bijdroeg tot een hoogtepunt van bloei, welvaar en kunst in de Nederlanden.

De auteur voert ons mee in de perikelen van het Spaanse schiereiland met Castille, Portugal en het Moorenrijk. Hij verhaalt ons de strijd tussen de Italiaanse steden en hun families met schitterende namen en vol cultuur. Wij krijgen verder details over de strijd tussen de Pausen van Avignon en Rome en nog veel meer. . .

Een mooi verhaal is zeker het Banket van de Fazant te Rijsel in 1454, Filips de Goede en zijn ridders van het Gulden Vlies die de eed zwoeren een nieuwe kruistocht tegen de Turken op te zetten. . .

Dit geïllustreerde boek met formaat 1 x 24,5 cm. en 374 blz., kost 27,95 Euro.

R.d.B.

~ ~ ~

GELOVEN IN DE LAGE LANDEN

Scharniermomenten in de geschiedenis van het christendom

Prof. Dr. Peter Nissen (KUL) en vele medewerkers.

Deze studie kwam tot stand dankzij het gezamenlijk initiatief van het Nederlandse Thijmgenootschap en het Vlaamse Davidsfonds.

Erasmus

Men begint met de eerste kerteningen van onze streken, zelfs in de Romeinse tijd en het rijk der Franken. Het gedogen van het christendom kwam onder de Merovingen en zo ontstonden er kloosters, zoals dat van Amandus te Antwerpen. Maar de eigenlijke doorbraak kwam er maar na de Iers-Angelsaksische missie met o.a. Willibrord in de 7de eeuw. De Noormannen kwamen daarna echter wel christelijke nederzettingen vernietigen.

Er is wel een duidelijk verschil in de kerstening van het zgn. katholieke Vlaanderen en de nog erg heidense noordelijke streken. Benevens de bloei van kloosters zowel voor vrouwen als voor mannen, is het ontstaan van bedelorden en vn. van begijnen in de 13de en 14de eeuw vn. in de Zuidelijke Nederlanden wel erg speciaal. Deze vrouwen gingen samenwonen in de zgn. begijnhoven, waarvan de overblijvende zelfs een Unesco-predicaat kregen.

Heel veel aandacht wordt er besteed aan de opkomst an het protestantisme met Luther en de strijd van de Leuvense theologen: hun zgn. verzoening met deze teksten, dank zij Erasmus en het ontstaan van het collegium Trilingue (Latijn, Grieks, Hebreeuws). Maar dan kwam de veroordeling door de theologische faculteit van Keulen en hierdoor toch de veroordeling van Lutners stellingen door de Leuvense universiteit.

Wij worden nadien ok meegevoerd langs de moeilijkheden, zelfs wreedheden door de inquisitie en de heksen vervolgingen. Met de opkomst van het calvinisme krijgen wij de hagenpreken en de beeldenstorm. Speciaal wordt de sekte der wedergeborenen, de dorpsbeweging in de noordelijke Nederlanden en ook het Jansenisme behandeld.

Erg interessant is verder de synode van Dordrecht en de statenvertaling van de bijbel. Deze versie hield trouwens stand tot enkele weken geleden! De problemen van de kerken met Jozef II en de Franse bezetters worden aangekaart en ook de auteurs eindigen met een overzicht van de evolutie van de kerkgemeenschappen in Noord en Zuid, tot en met de huidige dagen. Interessante geschiedkundige lectuur brengt deze Davidsfonds-uitgave zeker! Met formaat 22 x 28 cm. en 204 blz., kost dit 34,50 Euro

R.d.B.

TERUGBLIK OP EEN WERELD-TIJDPERK

Cultuur en Geschiedenis van de Oude Maya's

Sebastiaan Roeling

De laatste jaren zijn er heel wat boeken over de Maya's verschenen. De kijkboeken en zgn. gidsen mogen wij wel terzijds laten, maar de catalogi van enkele schitterende tentoonstellingen, die wij in onze contrijen mochten beleven, zijn natuurlijk aan te bevelen. Op 27 november 2004 bezochten wij nog met VGV-cultuur de ING tentoonstelling "Lichaam en Cosmos", waarover in Perodiek nr. 9/04, p. 75 nog een relaas verscheen. Eigenlijk leerboeken zijn er natuurlijk el in 't Engels, maar in het Nederlands is er maar weinig voorhanden. Nu is er juist een niet volumineus boek verschenen, waar Sebastiaan Roeling ons een overzicht geeft van de geschiedenis van enkele Maya-staten en hun teleurgang door de Spaanse invasie.

Maar wij worden ook rondgeleid doorheen de maya-samenleving, hun in-tellectuele prestaties met vn. de astraonomie en tijdberekenen, hun religie met hun visie op de kosmos en de schepping. Natuurlijk wordt het scheppingsverhaal der Quické-Maya's, de Popol-Yuh, ten toneel gebracht. Deze is in Nederlandse vertaling te downloaden vanaf (Mayaweb@planet.nl).

Zeer interessant zijn zeker de besprekingen over het Maya-schrift dat de laatste jaren bijna volledig ontcijferd werden o.a. door Linda Schele, die ons in 1992 nog kwam uitleg geven te Brussel.

De paperback editie (oktober 2004), opgesmukt met vele zwart-wit afbeeldingen van tempels en gebouwen, maar ook van schrifttekens, formaat 14 x 20 cm. en 180 blz., kost 13,95 Euro. Het is best te bestellen, rechtstreeks of langs en boekhandel S. Roeling, (mayaweb@planet.nl).

Regengod - Chac

R.d.B.

~ ~ ~

EEN ANDER IERLAND

Ron Langenus

Enkele maanden geleden reisde ik 3 weken Ierland rond als zeer geïnteresseerde toerist. Het is een mooi land qua natuur, goed verzorgd en vol, ja echt vol bloemen. De overblijfselen van oude beschavingen vullen werkelijk het landschap met dolmen, keltische kruisen en ronde torens, prachtig middeleeuwse goed herstellende "ruïnes", kerken en kloosters, maar ook schitterende kastelen in paladiaanse stijl met grote parken en dan nog erg speciale Ogham stenen.

Keltisch kruis

Natuurlijk stoort ons de scheiding tussen Noord en Zuid Ierland en staan wij als Vlaams nationalist aan de zijde van de vrije Ieren, zoals wij de Catalanen, de Basken, de Koerden en de inwoners van Irian Jaya (Indonesië) mentaal ter zijde staan. Wij bezochten natuurlijk de streek waar Willem III (van Oranje !) in 1690 bij de Boyle rivier de katholieke Ieren versloeg en de weg vrij maakte voor de Engelse "Lords" overheersing en onderdrukking. Zo wenste ik niet te overnachten in Drogheda, de stad in 1649 door Cromwell uitgemoord. Het stemde mij te droevig.

Nu ja, hirover kan men in ieder reisgids wel iets lezen, maar dit boek toont wel een ander Ierland, dank zij Ron Langenus, die wel dertig reizen doorheen dit alnd ondernam. Hij reist van streek naar streek en toont ons kleinere, niet minder interessante plaatsen, waar de gewone toerist wel niet langs komt.

Maar het echt speciale is wel dat "Ierland binnen buiten" bekeken wordt, ter plaatse, met verhalen verbonden met elke streek. Hij reist zgn. samen met allerlei bekenden, die met bonte verhalen samen met rake foto's de reis kleuren.

Zo wordt veel verbonden met de laatste tijden: hongersnood (1845-48) en de massale uitweiding naar Amerika, de Paasopstand in 1916 en zijn nasleep, de blijvende verdeeldheid en de wederopstanding van dit doodarme land tot één van de beste van het huidige Europa, dank zij de EEG-hulp. Hier zouden onze zuidelijke landgenoten moeten in de leer gaan. Zo zouden ze de "Vlaamse aalmoezen" niet meer nodig hebben.

Dit interessant Davidsfondsboek, dat leest als een roman, met formaat 16,5 x 24 cm., en 310 blz. kost 29,50 Euro

R.d.B.

advertentie nieuwe

BRUSSELS A VIEW FROM THE SKY

Wim Robberechts - Davidsfonds

Wim, het petekind van prof. Dr. Wim Robberechts (De Klinge - Pretoria - Diepenbeek), is al een kwarteeuw als professioneel bezig met fotografie en startte als cameraman voor de BRT. Hij specialiseerde in luchtopnamen en richtte een eigen produktenbedrijf op.

Dit uiterst interessant fotoboek toont ons Brussel en zijn omgeving op een manier waarop wij het nog nooit konden zien.

Het Zoniënwood en het Federaal Parlementsgebouw, de zondagse zuidmarkt ofte vlooiënmarkt, de basiliek van Koekelberg, het Martelarenplein, de Munt en de Beurs.

Deze schitterende bundeling van Brusselse topgezichten, haarscherp afgebeeld, worden begeleid met interessante onderschriften in het Nederlands, Frans, Engels en Duits.

Dit echt geschenkbboek voor buitenlandse vrienden, gebonden, formaat 25,5 x 29,5 cm. en 126 blz, kost 34,50 Euro.

R.d.B.

OMGAAN MET ZIEKTE

Dr. Manu Keirse - Hoofddocent Geneeskundige faculteit KULeuven

Dit werk wenst een gids te zijn, zowel voor de patiënt, het gezin als de zorgverlener.

Een gezonde wordt plotseling ziek, een zorgverlener wordt plots zelf patiënt of zijn het de familieleden die plots in de problemen zitten?

Niet alleen kan het ziek zijn de patiënt zelf, maar ook zijn omgeving zwaar vallen. De zieke die zelfs thuis het bed moet houden wordt afgesneden van zijn vertrouwde gewoonten. Hij zal moeten omgaan met het verdict van de zware diagnose en nadien van de behandeling.

Een operatie, een bestralingstherapie, een kuur met cytostatica zullen zwaar te verteren zijn voor de zieke, maar ook zijn gezin, zijn omgeving zal er onder lijden en zich moeten aanpassen aan de gewijzigde omstandigheden.

Deze familieleden en vrienden, maar ook de artsen en het verplegend personeel zullen een ondersteunende taak moeten vervullen en dit op een adequate manier moeten doen.

Met de vele, uit de werkelijkheid gegrepen verhalen, ondersteunt Manu Keirse zijn betoog om vn. de psychische achtergronden, zowel bij de patiënt als zijn familie en vrienden te beklemtonen.

“Omgaan met ziekte” is dan ook een onmisbaar boek voor al wie zelf of in zijn nabije omgeving met een ernstige ziekte in aanraking komt.

Deze Lannoo-uitgave met formaat 14,5 x 24 cm. en 360 blz. kost 16,95 Euro.

R.d.B.

OKV - UITGAVE 2004 NR. 4
Parkbegraafplaats SCHOONSELHOF te
Antwerpen

Als wij over mooie of interessante begraafplaatsen praten, gaat het meestal zeker over Père Lachaise op één van de zeven heuvels van Parijs gelegen, waar vele bekende Franse kunstenaars begraven liggen. Vele plaatsen hebben dit voorbeeld nagevolgd, zoals Buenos-Aire, Lissabon, Milaan en Hamburg.

De Engel (P. Van Ostayen en O. Jespers)

Ons Schoonselhof, gelegen in een mooi park van 84 ha., moet zeker niet onderdoen.

De geschiedenis van dit "Huys van plaisantie" tot begraafplaats vanaf 1922 wordt ons verteld in het OKV boekje en gaat over de grafmonumenten van vooraanstaande Vlamingen, maar ook over hun werk en omgeving, bv. over Leys en De Braekeleer en de vriendenkring rond Paul vVan Ostayen, Oscar en Floris Jespers en Gaston Bursens.

De indrukwekkende begrafenisstoot van Herman van den Reeck, in 1920 wordt getoond, maar wel niet het grafmonument, waar ik op 11 juli 2004 nog bloemen mocht op neerleggen.

Interessant document, zeker aan te bevelen. Een OKV abonnement (4 themanummers per jaar) kost 24 Euro, te bestellen op gironummer 135.20 van Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen, Antwerpen. Tel. 03/224 15 30).

R.d.B.

VG V STEUNT KANTL

Het schitterend gebouw van de **Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde** (KANTL- te Gent mag niet verkocht worden.

In dit beschermd monument is de waardevolle instelling sedert haar oprichting in 1886 ondergebracht en voldoet volledig aan haar noden.

Het VGV steunt de KANTL ten volle in har strijd met cultuurminister Bert Anciaux.

R.d.B.

ROETS WEEKKALENDER - BESTEL AANSTONDS !

Dit is een bijzonder waardevol initiatief. Op een speelse en pretentieloze wijze worden allerhande informatie verzameld op een toegankelijke en handig gebruiksvoorwerp. Je krijgt de kans om met mondjesmaat ook eens te kijken naar een soms verrassend, soms vreemd, soms verwonderlijk, soms vermakelijk verleden.

Iedere week komt bovenaan een grote personaliteit aan bod bv. Dodoens, Corneel Heyman, Piet De Somer en iedere dag een prettige aantekening. De "Roets" is verkrijgbaar na storting van een bedrag van 9,95 + 2 portkost op rek. 733-0203679-09 van Roets, Achterheide 9, 2870 Puurs. Zie ook www.roets.info

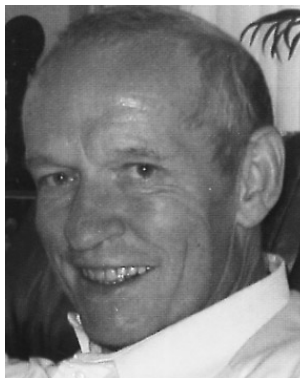
Ook verkrijgbaar in de betere boekhandel en bij het Davidsfonds.

R.d.B.

In memoriam

PROF. DR. ROMAIN PAUWELS

Geboren te Ooigem in 1943, overlijdt hij na een slepende, met moed doorstane ziekte thuis te Sint-Denijs-Westrem op 3 januari 2005. Na zijn studies aan de Gentse Universiteit werd hij in 1969 assistent Inwendige ziekte en nadien bij de afdeling Longziketen, nl. bij prof. Dr. Marcel Van der Straeten. Zo werd hij longarts en volgde hij, na zijn aggregaatsthesi over Astma in 1978, die ik ook mocht toejuichen, zijn "patron" in 1989 op.

Zijn voornaamste onderzoeksinteresse ging uit naar de pathogenese en farmacologie van COPD.

Romain kreeg heel wat wetenschappelijke onderscheidingen in binnen- en buitenland, met o.m. een "doctor honoris causa" aan de universiteit van Modena.

Behalve diensthoofd longziekten aan de Universiteit Gent, was hij een zeer geapprecieerd lesgever en opleider van tal van longartsen, die nu zijn taak te Gent gaan voortzetten.

Romain bekleedde talrijke functies in wetenschappelijke en universitaire verenigingen. Hij was ook wereldwijd bekend, niet alleen door zijn ± 400 publicaties maar v.n. als Chairman Executive Committee Global Initiative for Asthma van 1995 tot 1998, en verder Chairman Executive Committee Global Initiative or Chronic Obstructive Lung Diseases van 1997 tot nu.

In 1998 was hij zelfs Organisator en Coordinator World Asthma Day. Maar Romain bleef hierbij altijd even bescheiden en vriendelijk, vol met een open blik op de gemeenschap en haar cultuur.

Als oude vriend, betuigen wij, ook met dit stukje, onze deelneming en steun aan zijn vrouw Christine en zijn vier kinderen.

R.d.B.

TROUWE LEDEN VERLIETEN ONS

DR. JOZEF VAN DAMME

Geboren te Hoboken op 19 april 1908. Overleden te Antwerpen op 3 februari 2005.

Onze goede vriend "Jef" was zowat de Paus van de Interne Geneeskunde te Antwerpen, die zich in de Academie, in de Orde van Geneesheren en in de Cercle Mecical d'Anvers erg gedienselijk gemaakt heeft. Hij heeft zijn gewichtig steentje bijgebracht om de "Cercle" tot het "Geneesherenhuis" uit te bouwen.

Wij zullen hem missen op onze Nonniusbijeenkomsten, waar hij tot de laatste jaren in volle blijheid verscheen.

R.d.B.

DR. JOZEF CORNELISSEN

Geboren te Houthalen op 21 mei 1931. Gynecoloog te Maaseik. Overleden op 29.12.2004

DR. GUY VERHOESTRAETE

Geboren te Hasselt op 1 juli 1927. Gewezen diensthoofd radiologie in het St. Elisabethziekenhuis te Turnhout. Overleden op 3.02.2005. Was ook fervent kunstliefhebber en geïnteresseerd in Etnologie. Wij maakten in 1998 samen met het Instituut voor Amrikanistiek een driewekige Maya-safari !

Het VGV-bestuur betuigt zijn medeleven.

JAN D'HAESE GING HEEN**Wij gedenken een groot Vlaams cultuurfenomeen**

De levensloop van Jan beschrijven is wel een onbegonnen taak. Hij heeft als "duivel doet al" allerlei facetten van de cultuur beoefend. Al op 17 jaar verscheen zijn eerste dichtbundel.

Na zijn Atheneum te Aalst werd hij medewerker van "Zender Brussel" van directeur Wies Moens. Als twintiger werd hij reporter aan ht Oostfront, werd er zwaargewond en bekocht dit met 15 jaar cel, maar kwam na 2/3 vrij. Snel werd hij cultuurrececent van "t Palieterke" en bleef dit wel meer dan dertig jaar.

Maar, behalve dichter, toneelschrijver, wijnverkoper, kunstboekenschrijver over vele van onze gekende kunstenaars, was hij ook mededirecteur van het Gentse Mimetheater. Verder trad hij op als gevierd voordrachtgever, waarvan ik mij deze over Paul Van Ostayen en Michel Seuphor nog goed herinner. Jan bracht mij trouwens in contact met deze grote Parijse Vlaming.

Hij bouwde zelf meer dan honderd tentoonstellingen op, waarvan de beroemste deze in de kerk van Vinkem-Beauvoorde (1972-1993) waren, waar hij ieder jaar in een donderende preek vanaf de kansel, de scheefgegroeide hedendaagse kunstwereld verdoemde.

Geboren te Aalst op 17 maart 1922 is Jan d'Haese op 30 januari 2005 heengegaan. Bijna wer hij 83 !

Graag breng ik zijn vrouw Fien een dankbare groet, voor de steun die zij voor Jan was.

R.d.B.

VGV-CULTUUR

WIJ RADEN AAN

ANTWERPEN

Etnografisch Museum - **Gegoten voor de eeuwigheid** -
Bronzen meesterwerken uit Indië en
de Himalaja - Tot 26.06.005

Museum voor Schone Kunsten -

1. Het allermooiste uit het Prentenkabinet

Tweede selectie - vanaf 11 maart 2005

2. Rijksmuseum op bezoek - tot eind 2006

Rockoxhuis - **Volgeboekt** - De bibliotheek van burgemeester Nicolaas
Rockox (1560-1640) - Tot 15.05.2005

AMSTERDAM

Nieuwe Kerk - **Marokko - 5000 jaar cultuur** - tot 17.04.2005

LAREN

Singer Museum - **Berliner Secession** (Schilders van Berlijn 1888-1918)
tot 24.04.2005

OOSTENDE

Museum voor Moderne Kunst - **Retrospectieve Floris Jaspers**
tot 10.04.2005

TERVUREN

Museum voor Midden Afrika - **Het Geheugen van Kongo** - tot 09.10.2005

SPECIALAAL

GENT

Aula Universiteit - 23 april 2005

Colloquium

“Geen Engels, Geen Diploma?”

Taalgebruik en democratie in het hoger onderwijs.

R.d.B.